

MAGYAR NYELV

A MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG FOLYÓIRATA

FELELŐS SZERKESZTŐ

JUHÁSZ DEZSŐ

A 118. KÖTET MUTATÓJA

MAGYAR NYELVTUDOMÁNYI TÁRSASÁG, BUDAPEST

2022

TARTALOM

ANTALNÉ SZABÓ ÁGNES: Fülöp Lajos 90 éves	375
APATÓCZKY ÁKOS BERTALAN (JULIANE HOUSE-zal és KÁDÁR ZOLTÁN DÁNIELLEL): Tegezés és magázás a globális kommunikációs gyakorlatban. Esettanulmány különböző nyelvkultúrák IKEA-katalógusai alapján. 1., 2. rész	328, 426
BADITZNÉ PÁLVÖLGYI KATA: Az alaphfrekvencia változásának mértéke spontán magyar kijelentő mondatok eső dallamaiban	317
BÁRDOSI VILMOS: <i>Spoiler – spoileréz</i> . Egy furcsa ige a franciában és a magyarban	210
BENKŐ ELEK: Benkő Loránd székely kapcsolatai	4
BEREGSZÁSI ANIKÓ (DUDICS LAKATOS KATALINNA): A nyelvi tolerancia alakításának lehetőségei. Nyelvi nevelés a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán	407
BÓNA JUDIT: Gósy Mária 70 éves	239
BÜKY LÁSZLÓ: Egy Karinthy-karcolat tartalomszerkesztési eljárása – Nepenthes	203
CSATÁRY GYÖRGY (GAZDAG VILMOSSAL): Єлизавєта Барань, Hungaro-Ucrainica. Уропсько-українськї зв'язки: мовна інтерференція і мовознавчі контакти	110
DANKA BALÁZS: Marek Stachowski, Kurzgefaßtes etymologisches Wörterbuch der türkischen Sprache	91
DUDICS LAKATOS KATALIN (BEREGSZÁSI ANIKÓVAL): A nyelvi tolerancia alakításának lehetőségei. Nyelvi nevelés a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolán	407
ERB MARIA: Manherz Károly 80 éves	233
B. FODOR KATALIN: Posgay Ildikó (1946–2022)	508
FORGÁCS TAMÁS: Adalékok <i>csörc ~ csörsz</i> szavunk történetéhez	470
– Balázi József Attila – Kiss Gábor, Népies szólások, közmondások és életbölcseiségek enciklopédiája	94
– Bárdosi Vilmos 70 éves	380
GAZDAG VILMOS (CSATÁRY GYÖRGYGYEL): Єлизавєта Барань, Hungaro-Ucrainica. Уропсько-українськї зв'язки: мовна інтерференція і мовознавчі контакти	110
GAZDAG VILMOS: Lektórium	212
GERSTNER KÁROLY: Benkő Loránd és az Etymologisches Wörterbuch des Ungarischen	44
GÜLYÁS MÁRK: Pölcz Ádám, A nyelv művelés retorikai gyökerei. A nyelvhelyesség retorikai alapjainak hagyományáról	106
HAADER LEA: Benkő Loránd és A magyar nyelv történeti nyelvtana	36
HAJBA RENÁTA (TÓTH PÉTERREL): Vörös Ottó 80 éves	510
HOFFMANN ISTVÁN: Benkő Loránd, az Anonymus-kutató	28
– Kiss Lajos születésének centenáriumára	356
HORVÁTH LÁSZLÓ: Egyeztetési esetek ifjúsági regényekből. 1. rész	436
– Gerstner Károly 70 éves	241
JULIANE HOUSE (APATÓCZKY ÁKOS BERTALANNAL és KÁDÁR ZOLTÁN DÁNIELLEL): Tegezés és magázás a globális kommunikációs gyakorlatban. Esettanulmány különböző nyelvkultúrák IKEA-katalógusai alapján. 1., 2. rész	328, 426
HOVÁNYI MÁRTON: Miért nem fizetett Teisziasz Koraxnak a retorikai stúdiumokért? A retorikaelmélet történetének kezdeteiről	489
ISTÓK BÉLA (LŐRINCZ GÁBORRAL): A vírusveszélyre utaló feliratok nyelve Dél-Szlovákiában	175
A. JÁSZÓ ANNA: Grétsy László 90 éves	122
JUHÁSZ DEZSŐ: A Magyar Nyelvtudományi Társaság 2021. évet záró közgyűlése	229
– Benkő Loránd és a Magyar Nyelv	52

– Murádin László (1930–2022)	219
JUHÁSZ JUDIT: Az én Petőfim. Az Anyanyelvápolók Szövetségének pályázata	507
KADÁR ZOLTÁN DÁNIEL (APATÓCZKY ÁKOS BERTALANNAL ÉS JULIANE HOUSE-ZAL): Tegezés és magázás a globális kommunikációs gyakorlatban. Esettanulmány különböző nyelvkultúrák IKEA-katalógusai alapján. 1., 2. rész	328, 426
KELEMEN IVETT: A koppenhágai Demonstratio. Sajnovics János, Bizonyítás: a magyar és a lapp nyelv azonos. 1770	366
KISS JENŐ: Benkő Loránd emléktáblája előtt	120
– Benkő Loránd, a tanszékvezető	61
– Búcsú Pusztai Ferencről (1940–2021)	118
– The Handbook of Dialectology	495
KISS MARGIT (ROSKÓ MIRÁVAL ÉS SZLÁVICH ESZTERREL): Adalékok a <i>való</i> szó történeti vizsgálatához	301
KISS SEBESTYÉN (M. NAGY ILONÁVAL): Egy domonkos rendi breviárium mint forrás a Domonkos-kódexben, kitekintéssel a Cornides-kódexre. 1., 2. rész	147, 276
KNIPF-KOMLÓSI ERZSÉBET (MÜLLER MÁRTÁVAL): Magyarországi bajor beszélők nyelvi attitűdje	385
KOROMPAY KLÁRA: A. Molnár Ferenc 80 éves	236
LANTAY GYULA: Az általános birtoklásjelölő morféma viselkedése a magyar pc-játékosok nyelvhasználatában	192
LŐRINCZ GÁBOR (ISTÓK BÉLÁVAL): A vírusveszélyre utaló feliratok nyelve Dél-Szlovákiában	175
LŐRINCZ GÁBOR (LŐRINCZ JULIANNÁVAL ÉS TÖRÖK TAMÁSSAL): A határon túli magyar nyelvváltozatok és a nyelvi variativitás	257
LŐRINCZ JULIANNA (LŐRINCZ GÁBORRAL ÉS TÖRÖK TAMÁSSAL): A határon túli magyar nyelvváltozatok és a nyelvi variativitás	257
MADAS EDIT: Korompay Klára, Apor-kódex. Ómagyar zsoltárok	502
MATICSÁK SÁNDOR: A magyarországi finnugor nyelvtudomány az ezredforduló után. Áttekintés	129
MÉSZÁROS KÁLMÁN: <i>Veresvágás-tól Vörösvágás-ig</i> . Pajzán eufemizmus Károlyi Sándor kuruc generális levelezésében	66
MÜLLER MÁRTA (KNIPF-KOMLÓSI ERZSÉBETTEL): Magyarországi bajor beszélők nyelvi attitűdje	385
M. NAGY ILONA (KISS SEBESTYÉNNEL): Egy domonkos rendi breviárium mint forrás a Domonkos-kódexben, kitekintéssel a Cornides-kódexre. 1., 2. rész	147, 276
NAGY L. JÁNOS: A teljesség és az explicitiség ígészetében. Emlékezés Petőfi Sándor Jánosra	83
NEMESI ATTILA LÁSZLÓ: Forgács Tamás, Történeti frazeológia. A történeti szólás- és közmondáskutatás kézikönyve	220
NÉMETH MIKLÓS: Új nyelvészeti sorozatot indított a Szépirodalmi Figyelő Alapítvány	361
PALÁDI-KOVÁCS ATTILA: Benkő Loránd a néprajzos szemével	13
PELCZÉDER KATALIN: Bölscei Andrea, Az egyház mint birtokos a magyar helynevekben	370
PÉNTEK JÁNOS: Benkő Loránd, az erdélyi magyar nyelvtudomány mentora	21
PESTI JÁNOS: A <i>szoplat</i> 'szoptat' tájszóról	216
PÉTER MIHÁLY: Galgóczy Árpád (1928–2022)	359
PRESINSZKY KÁROLY: A magyar nyelvjárások a XXI. században – nyelvstratégiai megközelítésben	498
RADA ROBERTA: Határok, falak és kerítések a migrációról folytatott magyar sajtódiskurzusban 2015-ben. 1. rész	419

V. RAISZ RÓZSA: Szikszainé Nagy Irma, Intertextuális tükrök. Összehasonlító stíluselemzések	102
ROSKÓ MIRA (KISS MARGITTAL ÉS SZLÁVICH ESZTERREL): Adalékok a <i>való</i> szó történeti vizsgálatához	301
SÁTER LAURA: „És kezdetben vala a szó, a magyar szó...”. Herczeg Ferenc nyelvváltásáról	159
SARNYAI VIVIEN: Szent István veszprémi püspökségnek írt adománylevele mint nyelvtörténeti forrás. 1., 2. rész	289, 444
SEBESTYÉN ZSOLT: Ismeretlen Bereg megyei települések	249
SZABÓ T. ANNAMÁRIA ULLA: Szili Katalin 70 éves	246
A SZERKESZTŐSÉG: Tudományos emlékkonferencia Benkő Loránd születésének centenáriumán	1
SZILI KATALIN: Rosenbacher Ferenc Kisdedekhez alkalmazott magyar grammatikájáról ...	71
SZLÁVICH ESZTER (KISS MARGITTAL ÉS ROSKÓ MIRÁVAL): Adalékok a <i>való</i> szó történeti vizsgálatához	301
TOLCSVAI NAGY GÁBOR: Megnyitó	2
TÓTH PÉTER: Gazdag Vilmos, Szláv elemek a kárpátaljai Beregszászi járás magyar nyelvjárásaiban	225
TÓTH PÉTER (HAJBA RENÁTÁVAL): Vörös Ottó 80 éves	510
TÖRÖK TAMÁS (LŐRINCZ GÁBORRAL ÉS LŐRINCZ JULIANNÁVAL): A határon túli magyar nyelvváltozatok és a nyelvi variativitás	257
C. VLADÁR ZSUZSA: Adamikné Jászó Anna 80 éves	378
VUKOV RAFFAI ÉVA: „Tudom, hogy bolgár vagyok, de magyarnak érzem magam.”. A székelykevei bolgárok kétnyelvűsége és nyelvcsereje. 1., 2. rész	343, 481
ZELLIGER ERZSÉBET: Egy nyelvtörténész gondolatai a rovás kutatásáról egy 2021-ben megjelent könyv kapcsán	460
Élőnyelv	343, 481
Kisebb közlemények	203, 460
Különfélék	507
Nyelvtörténeti adatok	249
Számunk szerzői	128, 256, 384, 512
Szemle	91, 220, 361, 495
Szó- és szólásmagyarázatok	66, 210, 470
Társasági ügyek	118, 229, 375, 508
Tudománytörténet	71, 219, 356, 489

SZÓ- ÉS TÁRGYMUTATÓ

A magyar nyelv történeti nyelvtana 36–43	Anonymus 28–35
A romániai magyar nyelvjárások atlasza 21–27, 219–220	Anyanyelvpolók Szövetsége 507
Adamikné Jászó Anna 378–380	Árpád-kor nyelve 28–35
adománylevél 289–300, 444–459	Az én Petőfím 507
alapfrekvencia 317–327	
alapnyelvi örökség 44–51	

- Balázs József Attila – Kiss Gábor, Népies szólások, közmondások és életbölcse ségek enciklopédiája 94–101
- bánáti bolgárok, 343–355, 481–488
- Bánság 159–174
- Bárdosi Vilmos 380–383
- Benkő Elek – Sándor Klára – Vásáry István, A székely írás emlékei 460–469
- Benkő Loránd 1, 2–3, 4–12, 13–20, 21–27, 28–35, 36–43, 44–51, 52–60, 61–65, 120–122
- Bereg megye 249–256
- beszéd részei 489–495
- birtoklásjelölő morféma 192–202
- Bódi Zoltán – Ferenczi Gábor – Pál Helén szerk., A magyar nyelvjárások a XXI. században – nyelvstratégiai megközelítésben Tanulmánykötet a Magyar Nyelvstratégiai Intézet által 2018. december 4–5-én rendezett konferencián elhangzott előadásokból 498–502
- Bölcskei Andrea, Az egyház mint birtokos a magyar helynevekben 370–374
- Charles Boberg, John Nerbonne, Dominic Watt eds., The Handbook of Dialectology 495–497
- Cornides-kódex 147–158, 276–288
- csörc* ~ *csörsz* története 470–480
- Dél-Szlovákia 175–191
- diskurzus 419–425
- domonkos breviárium 147–158, 276–288
- Domonkos-kódex 147–158, 276–288
- ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti és Nyelv-
járastani Tanszék 61–65
- ELTE BTK Magyar Nyelvtörténeti, Szoci-
olingvisztikai, Dialektológiai Tanszék
61–65
- erdélyi magyar nyelvtudomány 21–27
- Erdélyi magyar szótörténeti tár 21–27
- érvelésmélet 489–495
- eső dallam 317–327
- etimológia 44–51
- Etymologisches Wörterbuch des Ungari-
schen 44–51
- fiktív tövek 44–51
- finnugor nyelvrokonság 129–146
- finnugor nyelvtudomány Magyarországon
129–146
- fordítás 328–342, 426–435
- Forgács Tamás, Történeti frazeológia. A tör-
téneti szólás- és közmondáskutatás ké-
zikönyve 220–225
- Fülöp Lajos 375–378
- Galgóczy Árpád 359–360
- Gazdag Vilmos, Szláv elemek a kárpátaljai
Beregszászi járás magyar nyelvjárásai-
ban 225–229
- Gerstner Károly 241–246
- Gesta Hungarorum 28–35
- globális kommunikációs gyakorlat 328–
342, 426–435
- Gósy Mária 239–241
- Grétsy László 122–127
- hanglejtés 317–327
- határon túli magyar nyelvváltozatok 212–
216, 257–275, 407–418
- határozottságbeli egyeztetés 436–443
- helynevek 4–12, 249–256
- Herczeg Ferenc 159–174
- hiperkorrekt alakok 257–275
- ifjúsági regénysorozatok 436–443
- interpolált oklevél 289–300, 444–459
- iskolai nyelvtan 71–83
- Karinthy Frigyes, Nepenthes 203–209
- Károlyi Sándor 66–70
- kárpátaljai magyar nyelvváltozatok 212–216,
407–418
- kétnyelvűség 159–174, 343–355, 481–488
- kijelentő mondat 317–327
- kisebbségi magyar nyelvváltozatok 257–
275
- kisebbségi nyelvtörvény 175–191
- Kiss Lajos 356–359
- Kocsis Zsuzsanna, Kora újkori levélnokok
361–366
- kolozsvári magyar nyelvészeti iskola 21–27
- konceptualizáció 419–425
- kontaktusvariánsok 257–275
- Korax 489–495

- Korompay Klára, Apor-kódex. Ómagyar zsolttárok 502–507
 koronavírus-járvány 175–191
 korpusznyelvészet 301–316
 kölcsönszók 257–275
 kutatásszervezés 61–65
- legenda fordítás 147–158, 276–288
lektórium 212–216
 lexikográfia 44–51
 liturgia és anyanyelvi fordítás 147–158, 276–288
- Magyar Nyelv 52–60
 Magyar Nyelvtudományi Társaság 2022. évi tevékenysége 229–233
 Magyar Nyelvtudományi Társaság 52–60, 229–233
 magyarországi bajor beszélőközösségek 385–406
 magyarországi németek 385–406
 Manherz Károly 233–236
 Marek Stachowski, Kurzgefaßtes etymologisches Wörterbuch der türkischen Sprache 91–94
 melléknévi igenév 301–316
 metanyelvi narratívák 343–355, 481–488
 migráció 419–425
 moldvai magyarok (csángók) 21–27
 A. Molnár Ferenc 236–239
 Murádin László 219–220
- német nyelv nemzeti, regionális és lokális változatai 385–406
 nyelvcsere 343–355, 481–488
 nyelvészeti diskurzuselemzés 419–425
 nyelvföldrajz 13–20,
 nyelvi attitűd 385–406
 nyelvi humor 66–70, 203–209
 nyelvi nevelés 407–418
 nyelvi tájkép 175–191
 nyelvi tervezés 407–418
 nyelvi tolerancia 407–418
 nyelvi variativitás 257–275
 nyelvpolitika 129–146
 nyelvtörténeti források 28–35, 36–43
 nyelvváltás 159–174
- oktatástervezés 407–418
- optimalitáselmélet 192–202
 összehasonlító pragmatika 328–342, 426–435
- Pais Dezső 52–60
 pályázati felhívás 507
 Petőfi Sándor János 83–90
 Posgay Ildikó 508–510
 Potenciána-legenda 147–158, 276–288
 Pölcz Ádám, A nyelvművelés retorikai gyökerei. A nyelvhelyesség retorikai alapjainak hagyományáról 106–110
 Praxedis-legenda 147–158, 276–288
 Pusztai Ferenc 118–120
- Rác Endre 436–443
 II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskola 407–418
 rendszertörténet 36–43
 retorikatörténet 489–495
 Rosenbacher Ferenc, Kisdedekhez alkalmazott magyar grammatika 71–83
 rovásírás kutatása 460–469
- Sajnovics János, A koppenhágai demonstratio. Bizonyítás: a magyar és a lapp nyelv azonos. 1770. Hasonmása magyar fordítással 366–370
 segédszó 301–316
spoiler ~ spoileréz 210–212
- Szabó T. Attila 21–27
 számbeli egyeztetés 436–443
 Székelyföld 4–12
 székely írás 460–469
 Székelykeve (Skorenovac), 343–355, 481–488
 személyes névmások 328–342, 426–435
 Szent Domonkos csodái anyanyelven 147–158, 276–288
 Szent István 289–300, 444–459
 szerkesztés 52–60
 szibiláns 192–202
 Szikszainé Nagy Irma, Intertextuális tükrök. Összehasonlító stíluselmzések 102–106
 Szili Katalin 246–249
 szleng 66–70
 szófajttörténet 301–316

- szófejtés 470–480
szoplat 'szoptat' 216–218
szórványemlék 28–35, 289–300, 444–459
szórványrekonstrukció 289–300, 444–459
szövegkutatás 83–90
- tegezés és magázás 328–342, 426–435
Teisziasz 489–495
településtörténet 4–12, 13–20, 249–256
Tódor Erika-Mária, Hétköznapi kétnyelvű-
ség 361–366
történeti dialektológia 13–20
történeti frazeológia 470–480
történeti grammatika 36–43
történeti lexikológia 470–480
történeti névtan 13–20
- való* 301–316
Veres vágás 66–70
Veszprém 289–300, 444–459
vírusnyelvi tájkép 175–191
Vörös Ottó 510–511
Vörösvágás (Červenica, Szlovákia) 66–70
- Барань Єлизавета, Hungaro-Ucrainica.
Угорсько-українські зв'язки: мовна
інтерференція і мовознавчі контакти
['Bárány Erzsébet, Hungaro-Ucrainica.
Magyar–ukrán kapcsolatok: nyelvi in-
terferenciák és nyelvészeti kapcsola-
tok'] 110–117

SZABÓ PANNA
ELTE Eötvös Loránd Tudományegyetem